

Een leven lang genieten van uw rozen

Tips voor planten & verzorging

U heeft zojuist rozen gekocht of bent van plan rozen aan te schaffen. Wij geven in het eerste jaar na aankoop op al onze rozen garantie. Daarom is het van belang dat u de plantinstructies goed opvolgt. Neem de tijd om de volgende tips te lezen. Want wie rozen goed plant en verzorgt, kan er een leven van genieten. En wellicht de generatie na u!

Hieronder staat beknopt beschreven wat u moet doen nadat u de rozen heeft aangeschaft. De plantinstructies worden verderop in de tekst nader uitgelegd.

Plantinstructies

- 1 Kies zorgvuldig de juiste **standplaats**.
- 2 Zorg dat u de benodigde grondstoffen voor **grondverbetering** en **bemesting** heeft.
- 3 Zet de planten niet te dicht op elkaar maar plant ze op de juiste **afstand** van elkaar.
- 4 Dompel bij **rozen in pot** de pot onder in een emmer water net zolang totdat er geen belletjes meer te zien zijn. Bij **rozen op kale wortel** moeten de wortels ongeveer 2 uur van tevoren in emmer met water worden gezet. (Ook niet langer!)
- 5 Maak de grond goed los met een spade. Het plantgat is 40 bij 40 cm breed en 40 cm diep. Het kan geen kwaad om de grond dieper dan 40 cm los te maken. Een ruim plantgat biedt de wortels de ruimte.
- 6 Meng de vrijgekomen grond met minstens eenderde rozengrond of goede tuinaarde. Wanneer de grond niet optimaal is, mag u zelfs de helft tot tweederde deel rozengrond toevoegen.
- 7 U kunt de grond in het plantgat mengen met goede compost of oude verteerde stalmest die niet meer ruikt. In elk geval geen mest bij de wortels voegen.
- 8 Knip takken die elkaar kruisen en dode takken helemaal weg. Van de takken *en* van de wortels circa 5 cm afknippen (rozen op kale wortel). Gebruik voor het knippen een goede scherpe **snoeischaar**.
- 9 Pak de plant vast bij de wortelhals en houdt deze op juiste hoogte in het gat. De oculatieplaats (dit is de plaats op de stam waar de takken uitkomen) zit ongeveer 2,5 tot 5 cm onder de grond. Het plantgat heeft de juiste afmetingen als de wortels vrij liggen en niet krom buigen.

Rozen die nog maar kort in pot staan verwijderd u voorzichtig de pot en houdt de kluit zoveel mogelijk bijeen. Van rozen die al langer in pot staan mag de kluit aan de onderkant, nadat de pot er af is, worden losgemaakt.

- 10 Schep met de spade grond in het gat en schudt de plant even zodat de grond goed tussen de wortels kan dringen.
- 11 Wanneer het gat voor ongeveer tweederde is dichtgegooid, trapt u de grond met de hak van uw schoen voorzichtig aan.
- 12 Daarna kunt u het plantgat met de rest van de grond aanvullen. De grond daarna niet meer aantrappen. De plant staat goed wanneer hij vast staat en de oculatieplaats ongeveer 5 cm onder de grond zit.
- 13 Giet flink wat water over de roos. (Niet te zuinig: gebruik een gieter van 10 liter!).
- 14 Strooi rozenmest (zie flyer 'Mest op Maat') rond de stam en giet daarna nog een keer.
- 15 Wanneer u de rozen vlak voor de winter plant, is het verstandig om de voet van de roos op te hogen en een soort molshoop van grond of compost te maken. Na de winter kan deze bescherming weg.
- 16 Wanneer op het planten een droge periode volgt, is het nodig zo nu en dan te sproeien. Daarvoor geldt: liever véél gieten in een keer dan elke dag een beetje. Wanneer u veel rozen heeft, kunt u uiteraard ook sproeien. Ook daarvoor geldt: liever één keer in de week 3 uur achter elkaar sproeien, dan iedere dag even.

Standplaats

Plant rozen niet op een plaats waar al eerder rozen of aardappels hebben gestaan. Het moet minimaal drie jaar geleden zijn dat er op die plek rozen of aardappels hebben gestaan. Dat heeft te maken met de mogelijkheid van infectie door aaltjes en schadelijke schimmels in de

grond. Mocht u de roos niet op een andere plek willen of kunnen zetten, dan zijn er drie mogelijkheden:

- 1 U kunt de grond vervangen door grond afkomstig van een andere plaats waar geen rozen hebben gestaan. Let op: we praten dan over een kruiwagen schone grond per plant!
- 2 Bewerk de bestaande grond met 'Rootgrow'. Dit bestaat uit een mengsel van bodemschimmels, mycorrhiza's die bij rozen horen. De mycorrhiza's zorgen voor een betere wortelgroei en meer weerstand tegen de aaltjes. Neem contact op voor meer informatie.
- 3 Zaai de grond in met afrikaantjes. Afrikaantjes hebben een aaltjesdodende werking. Wanneer de aaltjes de wortel binnendringen, worden ze gedood doordat er een dodelijke stof vrijkomt bij het beschadigen van de wortelcellen. Die stof, ozon, zorgt voor 'verbranding' van de aaltjes. Het planten van eenjarige plantjes heeft geen zin, omdat er een dichtgesloten mat moet ontstaan van *alleen* afrikaantjes. In het najaar kunnen de afrikaantjes worden ondergespit en kunnen de rozen worden geplant, op de manier zoals hierboven is beschreven.

Een te droge standplaats

Als u de roos plant in grond die te droog is, zal de roos meestal nog wel groeien, maar minder goed. Door gebrek aan vocht krijgt de roos, ondanks goede bemesting, niet de juiste voedingsstoffen binnen. Gebrek aan voeding betekent gebrek aan weerstand en gebrek aan weerstand leidt tot infectie door schimmels, zoals sterroetdauw en meeldauw.

Let er op dat u rozen minstens één meter van een coniferen haag plant. U zult versteld staan van de hoeveelheid water die een coniferen haag wegtrekt.

De remedie voor droge grond is het plantgat aan te vullen met rozengrond die voldoende vocht vasthoudt. Wij hebben een speciaal mengsel voor u samengesteld. Niet alle rozen kunnen slecht tegen droogte, een groot aantal rozen prefereert juist een droge standplaats.

Een te natte standplaats

Het klinkt gek, maar rozen die te nat staan hebben eigenlijk ook last van droogte. Als bescherming tegen 'verdrinking' sluit de plant haar haarwortels af, waardoor ze in feite ook verdroogt. Ook hier helpt het toevoegen van goed vochtregulerende grond of drainage (waterafvoersystemen).

Schaduw

Er is één vuistregel: alle rozen houden van zon. Sommige soorten verdragen ook schaduw. De meeste rozen die in de schaduw kunnen staan, hebben toch minimaal twee tot drie uur zon per dag nodig. Het is goed te realiseren dat als u een roos in de schaduw zet, alle andere facto-

ren die een roos nodig heeft, in orde moeten zijn. Een roos, in de schaduw, op droge arme grond, dat is vragen om problemen. Ook als het een soort is die tolerant is voor schaduw.

Volle zon

Volle zon is eigenlijk nooit een probleem, of het zou moeten zijn dat sommige bloemen verkleuren onder invloed van fel zonlicht. Sommige rozen met donkere, speciale kleuren hebben daar last van. Wanneer het licht wat getemperd wordt, komt de roos volledig tot haar recht. In het najaar, als de intensiteit van het zonlicht minder is, heeft de bloem ook minder last van verkleuring. Het is iets wat er bij hoort.

Wind

Een beetje wind kan bijna nooit kwaad. Wind zorgt ervoor dat bladeren droog blijven, waardoor de roos minder vatbaar is voor schimmels. Voor rozen met slappe stengels en grote bloemen, kan wind echter funest zijn. Een beetje beschutting is dan aan te raden. We hebben ook rozen die geschikt zijn voor standplaatsen met veel wind. Vraag ernaar.

Klimrozen

Zet klimrozen niet direct tegen een muur, maar plant ze ongeveer 20 tot 30 cm van de muur vandaan. Gebruik ook hier voldoende vochtvasthoudende grond om te voorkomen dat de grond te droog is. Plant klimrozen en rambler die in bomen moeten groeien, ongeveer 1 meter van de stam en probeer ze met een stok in de boom te leiden. Voor beide standplaatsen geldt dat extra aandacht in de eerste jaren nodig is. Af en toe een paar emmers water is beter dan elke avond een beetje bijgieten.

Grondverbetering

Rozen groeien op alle grondsoorten, maar over het algemeen geldt dat de grond luchtig en vruchtbaar moet zijn. Sommige soorten verdragen weliswaar arme grond, schaduw of koude, maar dit betekent niet dat ze dit lekker vinden. Ze verdragen deze omstandigheden alleen maar.

Wij adviseren u om aan ieder plantgat, ongeacht de grondsoort, 1 tot 2 emmers biologische **rozengrond** toe te voegen (10 tot 20 liter). De samenstelling hiervan verbetert de structuur van de bodem, zorgt voor een actief bodemleven en biedt een goede start. Wij hebben zelf een speciale mix samengesteld om onze rozen op te poten. Deze mix is ook voor u beschikbaar in makkelijk hanteerbare zakken. Het toevoegen van compost mag ook. Compost is geen vervanger voor mest! Het ophogen van de voet van de plant met compost of ander organisch materiaal in de winter is een prima bescher-

ming tegen de vorst. U kunt dit heuveltje na de winter onderspitten als bijbemesting en structuurverbeteraar. Een laag compost van circa 5 cm is gedurende het hele jaar een prima onkruidonderdrukker en uitstekende verbeteraar van het bodemleven.

Bemesting

Goede voeding is belangrijk, ook voor een roos. Zonder voeding verzwakt de roos, groeit deze slecht en is de plant vatbaar voor ziekten en plagen. U kunt verschillende meststoffen gebruiken. Er is niets mis met de standaard mestpakketten die te koop zijn. Maar de naam zegt het al: deze zijn standaard. Dat kan dus beter! De Bierkreek heeft zelf een nieuwe mestlijn ontwikkeld: 'Mest op Maat'. 'Mest op Maat' is er in Lentemix, Zomermix en Herfstmix. Er is ook een speciale variant voor nieuw geplante rozen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in zandgrond, kleigrond, arme grond en veengrond. Meer informatie vindt u in onze mestflyer. Mest moet u nooit rechtstreeks in het plantgat strooien, anders bestaat de kans dat de wortels verbranden. Na het planten wordt de mest op de aarde bij de stam gestrooid. Het beste is om de plant daarna water te geven, zodat de mest kan oplossen en in de bodem kan zakken. Rozen hebben het hele jaar extra voedingsstoffen en sporenelementen nodig. Dit betekent dat u twee tot drie keer per jaar moet bemesten.

Afstand tussen de rozen

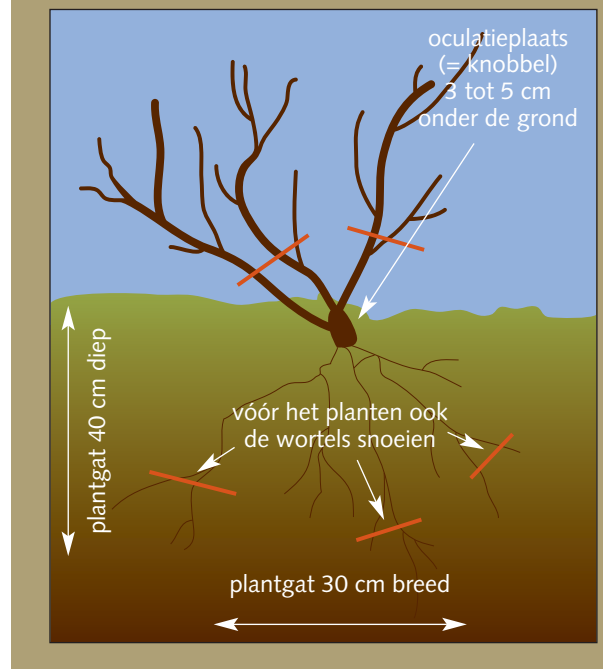
Rozen hebben licht en ruimte nodig. Dit krijgen ze door ze niet te dicht op elkaar te zetten. In deze tabel adviseren wij u over de afstanden tussen de planten onderling die u het beste kunt aanhouden. Als u rozen koopt krijgt u van ons advies over het aantal planten per vierkante meter dat bij uw soort past.

Plantafstand
1 st/m ² = 100 cm
2 st/m ² = 70 cm
3 st/m ² = 60 cm
4 st/m ² = 50 cm
5 st/m ² = 45 cm
6 st/m ² = 40 cm
7 st/m ² = 38 cm
8 st/m ² = 35 cm
9 st/m ² = 33 cm
10 st/m ² = 31 cm

Rozen in pot – rozen op kale wortel

Onze rozen ontvangt u in de winterperiode (november t/m maart-april) op **kale wortel**. Ze zijn dan in die periode gerooid en nog niet op pot gezet. U kunt ze meteen planten. Wanneer het niet lukt om ze direct te planten, kunt u de rozen het beste in koele, donkere ruimte leggen, in een dichtgevouwen plastic zak. Als u de eerste week niet toekomt aan planten, kunt u de rozen het beste buiten opkuilen. Daarvoor maakt u de bundel los los, graaft een langwerpige kuil en spreidt de wortels goed uit. De wortels en oculatieplaats goed afdekken met aarde. De aarde moet goed vochtig zijn en vochtig blijven.

Gaat u de rozen planten, zet de wortels dan ongeveer 2 uur van tevoren in een emmer met water (ook niet langer!).

Hebt u **potrozen** gekocht en bent u niet in de gelegenheid om deze direct te planten? Zet ze dan op een schotel of in een emmer met een beetje water zodat ze het water van onder af kunnen opnemen. U moet de rozen vlak voor het planten goed onderdompelen tot er geen belletjes meer uitkomen. Daarna de pot verwijderen en de kluit aan de onderkant uit elkaar trekken. Zorg dat de kluit bijeen blijft. Vanaf september mag u de aarde van de kluit af schudden, zodat u alleen de wortels overhoudt.

Planttijd

De meest gunstige tijd om rozen op kale wortel te planten is vanaf begin november tot en met maart. Als het in maart nog erg koud is, kunt u soms tot half april uitwijken. In géén geval planten als er sneeuw ligt, als de grond bevroren is of als het erg drassig is. Rozen in pot kunnen in principe het hele jaar door geplant worden, ook wanneer deze in bloei staan. Let er wel op dat voldoende water wordt gegeven.

Snoei

Een goede snoeischaar is een schaar die scherp en schoon is. U kunt op de kwekerij verschillende typen uitproberen en de schaar uitkiezen die bij u past. Alle onderdelen zijn vervangbaar en wij helpen u desgewenst bij het reguliere onderhoud.

Knip kruisende takken en dode takken helemaal weg. Snoei ook altijd de wortels zodat deze niet gekruld of gebogen in het plantgat komen te liggen. U kunt er meestal 5 tot 10 cm van af knippen.

Eerste snoei na aanplant

De allereerste snoei is afhankelijk van de soort. Vraag hiernaar bij ontvangst van uw rozen. Bij de meeste moderne struikrozen die worden geplant in het voorjaar, knipt u de takken net boven de grond 2 à 3 ogen (dit zijn knoppen) af. De takken zijn dan vanaf de grond gemeten ca 5 cm lang. Knip het liefst net boven een oog of knop die naar buiten wijst, zodat de struik zich mooi kan ontwikkelen.

Wanneer u in het najaar plant, snoeit u de takken een klein beetje terug, de rest volgt pas in maart. De langste wortels wel meteen iets terug snoeien.

Snoeien in navolgende jaren

Dit is afhankelijk van de soort. Vraag hiernaar bij ontvangst van uw rozen. Najaarsnoei vlak voor de winter is bijna altijd overbodig. Dat gebeurt eigenlijk alleen voor het zicht. Sommige bottelvormende soorten zijn in de winter juist erg mooi en nuttig voor dieren. Zonde om ze te snoeien! Verder zijn veel soorten die eenmaal en in de zomer bloeien gebaat bij een zomersnoei. Bij vrijwel alle andere soorten volstaat snoei in het voorjaar. De Bierkreek is bezig om speciale snoei-bladen te maken. Vraag gerust naar de juiste manier van snoeien van uw roos.

Oude bloemen

De meeste soorten hebben er baat bij wanneer u de oude bloemen afknijpt. Hierdoor worden ze gestimuleerd om nog meer bloemen te ontwikkelen. Het is daarbij belangrijk dat u de volgende vuistregel hanteert: kijk vanaf de bloem naar beneden langs de stengel. Net zolang totdat u een mooi gezond, goed ontwikkeld blad tegenkomt. Ieder rozenblad bestaat uit een aantal deelblaadjes, meestal zijn dat er 5 maar 7 of meer kan ook. Vergelijk het blad met andere bladeren aan de plant. U ziet dan vanzelf welke er gezond uit zien.

Wilde scheuten

Onze rozen zijn geoculeerd op een wilde onderstam. Soms wil deze wilde onderstam zo hard groeien dat deze lange scheuten vormt. U herkent deze doordat ze vanuit de grond komen (als de roos goed geplant is, zit de knobbel met oculatieplaats onder de grond). Het blad is over het algemeen lichtgroen en ziet er anders uit dan de takken van de rest van de plant. Het beste wat u kunt doen is deze scheut wegnemen, omdat deze de groei-kracht van de soort die u eigenlijk wilt hebben negatief kan beïnvloeden. Scheur de tak eraf met behulp van een handvat van een spade of knip de tak eraf als dat niet lukt. Bij afknippen bestaat de kans dat de scheut na verloop van tijd weer gaat uitlopen.

Plagen en ziekten

Een goede standplaats is het allerbelangrijkste om te voorkomen dat plagen en ziekten vat krijgen op uw roos. Wanneer een roos op de juiste plaats staat, in de juiste grondsoort - niet te nat, niet te droog - met voldoende licht en voedingsstoffen zullen de meeste rozen zich ontwikkelen tot vitale krachtige planten. Een luizenplaag - luizen zijn gek op rozen - kan de roos onder deze omstandigheden gemakkelijk opvangen. Eigenlijk is dat ook zo met de gevreesde rozenziekten meeldauw en sterroetdauw. Een gezonde plant die voldoende weerstand heeft, zal veel minder of geen last hebben van rozenziekten. Er zijn soorten die van nature gevoelig zijn voor schimmels. Als zo'n roos een goed plekje en verzorging krijgt, kan ze zeker een mooie struik worden. Zet nooit een kwetsbare soort neer op een droge plek of op een plaats met veel schaduw of weinig voedsel, want dat is vragen om problemen.

Over het algemeen geldt:

- Geef de natuurlijke vijanden zoals zweefvliegen, sluipwespen, gaasvliegen en lieveheersbeestjes de ruimte. Als u bestrijdingsmiddelen voor bladluizen gebruikt, doodt u vaak ook de natuurlijke vijanden van de luis. Het middel is op den duur erger dan de kwaal. Als u de bladluizen toch te lijf wilt gaan, doe dit dan met de hand, met een waterstraal of gebruik een oplossing van zachte groene zeep. Hiermee doodt u alleen de zogenaamde zachthuidige insecten. In dit geval ook gaasvliegen, maar bijvoorbeeld geen lieveheersbeestjes.
- Schimmels als meeldauw, sterroetdauw en roest kunt u het beste voorkomen door de roos in elk geval de juiste start en zorg te geven. Gevoelige soorten kunt u een handje helpen met biologische middelen. Het principe van deze middelen is dat ze het blad sterker (harder) maken, zodat schimmels geen kans krijgen de roos te infecteren. Bij vochtig weer is de kans op meeldauw en sterroetdauw groter.

Het Bierkreeteam wenst u uw leven lang plezier van uw rozen!

SKAL 18383

de Bierkreek

BIOLOGISCHE ROZENKWEKERIJ

► Zevenhofstedenstraat 9 4515 RK IJzendijke ☎ 06 - 129 050 85 ☎ 0115 - 482 048 ✉ info@bierkreek.nl 🌐 www.bierkreek.nl

Dit project is mede mogelijk gemaakt door medefinanciering uit het Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw (EOGFL), afdeling Oriëntatie.

© Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

27 april 2009